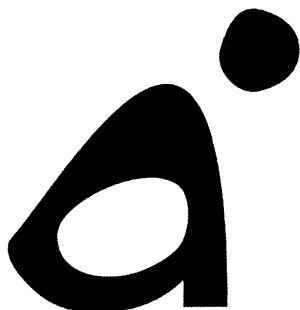

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän
ulkoinen päätöksentuki
Päätös suoraankinnasta

Oy Apotti Ab
27.6.2017

Sisällysluettelo

1	Tarve ja hankinnan kohde.....	2
2	Markkinakartoitus.....	3
3	Sopimus	4
4	Hankinnan arvo.....	4
5	Johtopäätökset ja hankintapäätös	4

1 Tarve ja hankinnan kohde

Apotti-hanke on laaja-alainen sosiaali- ja terveydenhuollon muutoshanke. Se kattaa sekä sosiaalihuollon palvelut että terveydenhuollon palvelut peruspalveluista yliopistotasoiseen erikoissairaanhoidon kattaen kaikki erikoisalajat. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on alueellisesti yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, joka mahdollistaa tiedon yhteisen hyödyntämisen ja toiminnan kehittämisen sekä paremman laadun.

Apotti-järjestelmän ytimenä on kilpailutuksen perusteella valittu Epic asiakas- ja potilastietojärjestelmä, jonka toimittaa Epic Systems Corporation. Epic-järjestelmä korvaa kokonaisuudessaan lähes kaikki Apotin asiakkaiden asiakas- ja potilastietojärjestelmät ja se integroidaan tarvittaviin tukijärjestelmiin sekä kansallisiin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluihin (mm. Kanta). Lisäksi järjestelmään tuodaan sisältöä esimerkiksi käyttäjäorganisaatioilla käytössä olevista palveluista ja järjestelmistä.

Sähköinen päätöksentuki tuo näyttöön perustuvan tilannekohtaisen päätöksentuen hoitotilanteeseen. Se hyödyntää asiakas- ja potilastietojärjestelmän tietoja ja palauttaa niihin perustuvia herätteitä, varoituksia, hoitosuosituksia ja diagnoosikohtaisia linkityksiä hoitosuositukseen ammattilaisen tueksi. Ammattilainen voi joko hyväksyä tai olla hyväksymättä herätettä. Sitä voidaan hyödyntää myös esim. automaattisessa kaavakkeiden/lomakkeiden ja riskilaskureiden tietojen täyttämässä. Esimerkiksi lääketurvallisuuteen liittyviä herätteitä tuodaan asiakas- ja potilastietojärjestelmään erilaisina varoituksina ja ohjeina (esim. munuaistoksisuus, munuaisten vajaatoimintaan liittyvät, kontraindikaatiot, yliannostukset, diagnoosikohtaiset indikaatiot, lääkkeiden haittariskit) sekä varoituksina lääkeaineyhdistelmien farmakodynaamisista yhteisvaikutuksista kuten sedaatiovaikutusten kumuloitumisesta ja kaatumisvaarasta siihen liittyen.

Vaikka Epic sisältää edistyksellisen päätöksentuen toiminnon Apotti tarvitsee täydennyksenä ulkoisen lääkitysturvallisuuden ja potilasturvallisuuden päätöksentuen toiminnon. Lisäksi Epic tarvitsee lääketietokantoja päätöksentuen herätteiden pohjatiedoksi. Ulkoisen päätöksenteon tuen tarve oli huomioitu jo järjestelmän alkuperäisessä hankinnassa sisältäen siihen liittyviä vaatimusmäärittelyjä ja integraation.

Apotti-hankkeessa mukana olevien kuntien ja HUS:n käytössä olevat päätöksenteon tuen ratkaisut ja hankinnat sekä niihin liittyvät sopimukset poikkeavat toisistaan, eikä niitä voida sellaisenaan käyttää Apotti-järjestelmän kehittämisessä hyödyksi. Ulkoinen päätöksentuki on päätetty hankkia keskitetysti Oy Apotti Ab:n toimesta ja siten saattaa kaikkien Apotti-järjestelmää käyttävien tahojen saataville yhtenäisellä tavalla. Tällöin vaaditut ammattilaisen järjestelmätoiminnallisuudet ja tasalaatuinen hoito asiakasnäkökulmasta katsottuna toteutuvat parhaiten. Lisäksi yhtenäinen toteutus suosii yhteistä kehittämistä.

Ulkoinen päätöksentuki kattaa lääkitysturvallisuuden ja potilasturvallisuuden päätöksentuen toiminnallisuudet. Ratkaisulle on määritelty seuraavia vaatimuksia jo Apotti hankinnan vaatimusmäärittelyissä:

- Asiakkaan/potilaan demografiset tiedot ovat ulkoisen päätöksentuen käytettävissä rakenteisessa muodossa
- Ulkoisesta päätöksentuen ratkaisusta/palvelusta tuleva rakenteinen palaute näkyy Apotti-järjestelmän omassa käyttöliittymässä

- Ulkoisesta päätöksentuen ratkaisusta/palvelusta tulevat uudet palautteet näkyvät Apotti-järjestelmässä automaattisesti
- Apotti-järjestelmä lähettää tietopakettien ulkoiseen päätöksentuen ratkaisuun/palveluun aina, kun päätöksentukea hyödyntävä tapahtuma (triggeri) tapahtuu
- Apotti-järjestelmän ulkoiselle päätöksentuen ratkaisulle/palvelulle lähettämä tapahtumakohtainen (triggeri) tietopaketti sisältää kaikki päätöksen tekemiseen tarvittavat tiedot, eikä ulkoinen päätöksentuki saa tallentaa asiakas- tai potilastietoja
- Jos ulkoiselle päätöksenteon tuelle lähetettävä tarvittava tieto sisältää useammasta tietolähteestä sijaitsevaa tietoa kuten asiakas- ja potilastietojärjestelmä, potilaan oma terveystaltio (personal health record, PHR), kansallinen tietovarasto (Kanta) jne. ne kootaan ennen lähettämistä yhdeksi tietopakettiksi ennen ulkoiselle päätöksentuulle lähettämistä
- Loppukäyttäjä ei kirjaa ulkoiseen päätöksentukeen tietoja, vaan kaikki päätöksentuen tarvitsemat tiedot tulevat Apotti-järjestelmästä

Ulkoisen päätöksentuen ratkaisun/palvelun tulee olla saumattomasti integroitavissa täydentämään Apotti-järjestelmän sisäistä päätöksentukea. Ulkoisen päätöksentuen ratkaisun/palvelun tulee käyttää ennalta kuvattuja ja parhaiden käytäntöjen mukaisia säännöstöjä. Säännöstöjen tulee pohjautua lääketieteelliseen tai muuhun vastaavaan näyttöön. Ulkoinen päätöksentuki tuo hoitotilanteeseen oikea-aikaisesti suosituksen hoidon etenemisestä tai vaaratilanteesta. Ulkoisen päätöksentuen tulee kyetä ainakin osassa herätteistä tuottamaan Apotti-järjestelmään ns. actionable reminders –herätteitä, jotka, kuten järjestelmän omat herätteet, laukaisevat Epic-järjestelmässä toimintopolun pelkän muistutemuotoisen herätteen sijasta (esimerkiksi avaa oikean kirjausalustan tai määräyspohjan laboratoriotutkimuksille).

2 Markkinakartoitus

Oy Apotti Ab julkaisi asiakas- ja potilastietojärjestelmän ulkoisesta päätöksentuesta tietopyynnön helmikuussa 2017 HILMA-järjestelmässä. Markkinakartoituksella ja tietopyynnöllä kartoitettiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmää täydentävien päätöksentuen järjestelmien ja/tai palveluiden markkinaa, niitä tarjoavia yrityksiä sekä selvittää mahdolliseen hankintaan liittyviä teknisiä, taloudellisia ja toiminnallisia seikkoja. Markkinakartoituksen ja tietopyynnön tavoitteena oli myös kerätä tietoa hankinnan valmistelua varten ja antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevasta suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

Tietopyyntöön tuli määräaikaan mennessä ainoastaan yksi vastaus, jonka toimitti Kustannus Oy Duodecim.

Kustannus Oy Duodecim toimittaa vastaavia palveluita tällä hetkellä myös Apotti-hankkeessa mukana oleville organisaatioille. Kyseinen yritys on myös useimpien hankinnan kohteena olevaan kokonaisuuteen vaadittavien lääkitysturvallisuuden päätöksentuen tietokantojen ainoa jälleenmyyjä Suomessa. Oy Apotti Ab:n tiedossa ei ole muita toimittajia, joilta olisi saatavissa hankinnan kohteena oleva suomalaisen toimintaympäristöön soveltuva päätöksentukiratkaisu vastaavanlaiset toiminnot kattavana. Kustannus Oy Duodecimilla on lisäksi jo vireillä päätöksentuen integroiminen Epic-järjestelmään.

3 Oikeusohjeet ja hankintapäätöksen perustelut

Hankintalain (1397/2016) 40.2 §:n mukaan hankintayksikkö voi valita suora-hankinnan, jos teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan; lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Oy Apotti Ab on selvittänyt päätöksentuen markkinatilanteen julkaisemalla tietopyynnön ja tekemällä kattavan markkinakartoituksen. Tietopyynnössä ja markkinakartoituksessa hankinnan ehtoja ei ollut miltään osin kavennettu. Markkinakartoituksen lopputuloksen perusteella vastaavaa ratkaisua ei ole saatavilla muilta toimittajilta kuin Kustannus Oy Duodecimilta, joka omistaa pääosin päätöksentuen tekijänoikeudet ja jolla on päätöksentukeen liittyvien kolmannen osapuolen aineistojen levitysoikeus. Kolmannen osapuolen aineistoja ei markkinakartoituksen perusteella ole saatavissa muualta päätöksentuen toteuttamisen edellyttämällä tavalla. Päätöksentuki hankitaan siten Kustannus Oy Duodecimilta yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä.

4 Sopimus

Hankintasopimus ei synny hankintapäätöksen tiedoksiannolla, vaan erillisen kirjallisen sopimuksen tekemisellä. Sopimus tulee voimaan kun sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sen, ja se on voimassa määräaikaisena 31.12.2022 saakka. Sopimus jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana yhden vuoden mittainen sopimuskausi kerrallaan, ellei sitä kuuden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen kirjallisesti irtisanota ennen uuden sopimuskauden alkamista.

5 Hankinnan arvo

Hankinnan arvioitu kokonaisarvo on hankintalain mukaisesti 48 kuukauden sopimuskauden perusteella laskettuna noin 895 000 euroa (6/2017 – 5/2021). Laskelmassa on huomioitu käyttäjämäärän arvioitu kasvu sopimuskauden ensimmäisen 48 kuukauden aikana. Laskutus perustuu palvelua käyttävien Apotti-järjestelmän loppukäyttäjien määrään.

6 Johtopäätökset ja hankintapäätös

Oy Apotti Ab hankkii kohdassa 1 kuvatun palvelun Kustannus Oy Duodecimilta.

Helsingissä 27. kesäkuuta 2017

Hannu Välimäki

Toimitusjohtaja, Oy Apotti Ab